

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182, к. 83

Вих. 262/2026 від 05.08.2026 року

**Членам МФО «Прифронтові території»
Співголовам МФО «Прифронтові території»
КРАСОВУ О.І
АНАНЧЕНКУ М.О**

**Щодо запровадження додаткової
винагороди працівникам бригад
екстреної медичної допомоги за
виконання завдань в умовах
підвищеного воєнного ризику**

**Шановний Олексію Ігоровичу!
Шановний Михайле Олеговичу!
Шановні члени МФО «Прифронтові території»!**

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ, Асоціація) звертається з ініціативою щодо запровадження державної додаткової винагороди працівникам бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, які виконують професійні обов'язки в умовах підвищеного ризику, пов'язаного зі збройною агресією проти України, ліквідацією медико-санітарних наслідків ракетних, авіаційних, артилерійських та інших атак, медичною евакуацією населення і наданням допомоги безпосередньо у місцях виникнення надзвичайних подій.

Питання забезпечення справедливої компенсації безпосередньо пов'язане з реалізацією конституційного права громадян на своєчасне та кваліфіковане надання екстреної медичної допомоги. Від належної кадрової забезпеченості центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, укомплектованості бригад і їхньої готовності працювати в умовах підвищеної небезпеки залежить оперативність реагування на виклики, можливість своєчасного проведення невідкладних медичних заходів, медичного сортування, стабілізації стану постраждалих та їх подальшої евакуації.

Законодавство України визначає екстрену медичну допомогу як комплекс невідкладних організаційних, діагностичних і лікувальних заходів, спрямованих на збереження життя та здоров'я людини. До основних завдань системи екстреної медичної допомоги належать надання медичної допомоги під час надзвичайних ситуацій, участь у ліквідації їх наслідків, а також взаємодія з аварійно-рятувальними службами та іншими уповноваженими органами виконавчої влади. Відтак участь працівників системи екстреної медичної допомоги у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій є не додатковою функцією, а складовою їхніх законодавчо визначених професійних обов'язків.

Спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України та Міністерства охорони здоров'я України від 3 квітня 2018 року №275/600 затверджено Інструкцію щодо організації взаємодії між ДСНС і МОЗ у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Інструкція передбачає виконання взаємопов'язаних заходів із ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій, визначення медичних сил і засобів, порядку їх висування до осередку події, а також

організацію надання домедичної та медичної допомоги постраждалим. Таким чином, працівники ДСНС і бригади екстреної медичної допомоги діють у межах єдиної системи реагування, виконуючи різні, але взаємозалежні функції, спрямовані на рятування життя та збереження здоров'я людей.

Після ракетних і безпілотних атак, обстрілів, руйнування житлових будинків та об'єктів критичної інфраструктури бригади екстреної медичної допомоги надають допомогу безпосередньо у місцях ураження, де можуть зберігатися загрози повторного удару, пожежі, вибуху, обвалення конструкцій, ураження уламками та інші небезпечні фактори. Працівники бригади не мають можливості відмовитися від виконання такого виклику лише через його небезпечність, оскільки законодавство покладає на систему екстреної медичної допомоги обов'язок забезпечувати цілодобове реагування та надання допомоги, зокрема під час надзвичайних ситуацій.

Частина четверта статті 11 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» прямо передбачає право медичних працівників цієї системи на підвищені посадові оклади, надбавки за особливий характер та особливі умови праці, інші доплати, премії і винагороди, розмір та порядок встановлення яких визначає Кабінет Міністрів України. Цією ж статтею встановлено право медичних працівників на соціальні пільги та гарантії, передбачені законодавством про аварійно-рятувальні служби, у випадках, визначених Урядом. Отже, закон уже містить належну правову підставу для встановлення Кабінетом Міністрів України спеціальної винагороди за роботу в особливо небезпечних умовах.

На виконання зазначеної норми Кабінет Міністрів України прийняв постанову від 21 листопада 2012 року №1120, відповідно до якої медичні працівники системи екстреної медичної допомоги, залучені до ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайної ситуації, мають право на соціальні пільги та гарантії, передбачені законодавством про аварійно-рятувальні служби. Цей нормативний акт підтверджує, що законодавець визнає особливий характер роботи працівників екстреної медичної допомоги та її наближеність за рівнем суспільного значення і професійного ризику до роботи аварійно-рятувальних служб.

Для осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту діє окремий механізм додаткової винагороди на період воєнного стану. Він передбачений постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року №168 та деталізований Порядком і умовами, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26 січня 2023 року №35. Для осіб, які проходять службу і виконують обов'язки на визначених територіях, передбачена додаткова винагорода у розмірі до 30 000 гривень пропорційно в розрахунку на місяць. Перелік відповідних територій і умов виплати періодично уточнюються наказами Міністерства внутрішніх справ України.

Працівники центрів екстреної медичної допомоги та особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту мають різний правовий статус. Перші переважно перебувають у трудових відносинах із комунальними закладами охорони здоров'я, другі проходять службу цивільного захисту та отримують грошове забезпечення. Через цю відмінність механізм, установлений постановою №168 та наказом МВС №35, не може бути автоматично поширений на працівників екстреної медичної допомоги. Це не перешкоджає Кабінету Міністрів України затвердити окремий механізм, побудований на аналогічних принципах: урахування фактичного рівня небезпеки, пропорційність виплати часу виконання відповідних завдань, об'єктивне документальне підтвердження та гарантоване державне фінансування.

Певний механізм підтримки працівників екстреної медичної допомоги вже передбачений Порядком реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 року №1808. Пунктом 31 цього Порядку для центрів, які надають допомогу в населених пунктах, віднесених до територій активних бойових дій, передбачено включення до договорів з НСЗУ коштів на мотиваційні доплати: 12 000 гривень для лікарів, 6 557,38 гривні для середнього медичного персоналу, 2 500 гривень для молодшого медичного персоналу та 4 098,36 гривні для водіїв із застосуванням коригувального коефіцієнта 1,22.

Цей механізм є необхідним, проте не забезпечує повної та рівної компенсації фактичних воєнних ризиків. Право на відповідне фінансування пов'язане насамперед із формальним віднесенням населеного пункту до території активних бойових дій. Фактичний характер завдання конкретної бригади окремо не враховується. У результаті працівники, які ліквідують медико-санітарні наслідки ракетної або дрової атаки у населеному пункті, що не має відповідного статусу, не охоплюються спеціальним механізмом лише через адміністративну класифікацію території. Такий підхід не враховує, що небезпека може виникати ситуативно на всій території України та безпосередньо залежати від обставин конкретного виїзду.

Чинний порядок також установлює суттєво різні розміри мотиваційних доплат залежно від посади. Різниця у професійних функціях членів бригади об'єктивно існує, проте під час перебування у зоні ураження лікар, парамедик, фельдшер, медична сестра, екстрений медичний технік і водій перебувають під впливом спільних зовнішніх загроз. Водій забезпечує доставлення бригади, готовність автомобіля до негайної евакуації, транспортування постраждалих і медичних працівників, тому його право на співмірну компенсацію ризику не може визначатися виключно немедичним статусом посади.

Особливої уваги потребує те, що постанова Кабінету Міністрів України №1120 поширює відповідні соціальні гарантії саме на медичних працівників. До складу бригад входять також інші працівники, без яких виконання виїзду є неможливим. Тому під час підготовки нового урядового рішення необхідно окремо врегулювати право водіїв, екстрених медичних техніків та інших працівників, які безпосередньо беруть участь у виїзді, на додаткову винагороду за фактичне перебування у небезпечній зоні.

Відсутність єдиного і передбачуваного механізму компенсації підвищеного ризику має наслідки не лише для працівників, а й для пацієнтів. Невідповідність оплати фактичним умовам праці посилює кадровий дефіцит, професійне виснаження, перехід працівників до інших сфер та складність комплектування бригад. Скорочення кадрової спроможності означає збільшення навантаження на наявні бригади, ризик подовження часу очікування та зниження здатності системи одночасно реагувати на значну кількість постраждалих.

Правова модель повинна ґрунтуватися не на механічному прирівнюванні працівників екстреної медичної допомоги до осіб, які проходять службу цивільного захисту, а на рівній оцінці співмірного фактичного ризику. Різний юридичний статус може зумовлювати різний порядок оформлення виплат, але не повинен призводити до ситуації, коли працівники, які спільно беруть участь у ліквідації наслідків однієї події, отримують принципово різний рівень державної компенсації небезпеки.

Доцільним є встановлення для працівників бригад екстреної медичної допомоги додаткової винагороди у розмірі до 30 000 гривень на місяць пропорційно фактичному часу виконання завдань в умовах підвищеного воєнного ризику. Підставою для виплати має бути не лише місце постійної роботи або формальний статус території, а й документально підтверджена участь у ліквідації медико-санітарних наслідків ракетних, авіаційних, безпілотних, артилерійських та інших атак, медичній евакуації з небезпечних територій, наданні допомоги у зоні надзвичайної ситуації або в інших умовах безпосередньої загрози життю та здоров'ю працівника.

Факт виконання такого завдання може підтверджуватися даними оперативно-диспетчерської служби, електронною карткою виїзду, інформацією центральної бази даних системи екстреної медичної допомоги, документами ДСНС, військової адміністрації або іншого органу, який координував ліквідацію наслідків події, а також наказом керівника центру, виданим на підставі відповідних об'єктивних даних. Порядок підтвердження має бути вичерпним і уніфікованим, щоб право працівника не залежало від суб'єктивного рішення керівника чи фінансового залишку конкретного центру.

Фінансування додаткової винагороди має здійснюватися за рахунок окремо передбачених коштів державного бюджету через Програму медичних гарантій або спеціальну бюджетну програму. Такі кошти не повинні включатися до базового тарифу без відповідного збільшення

його обсягу, оскільки це призведе до фінансування виплат за рахунок видатків на пальне, лікарські засоби, медичні вироби, ремонт автомобілів, засоби індивідуального захисту та інші потреби системи.

Виплата має поширюватися на всіх членів бригади, які фактично виконували відповідне завдання. Для працівників, які вже отримують мотиваційні доплати відповідно до пункту 31 Порядку, затвердженого постановою №1808, урядовим рішенням необхідно встановити чітке співвідношення виплат, яке не допускати необґрунтованого подвійного нарахування за той самий період, але й не позбавляти працівника компенсації за безпосереднє виконання особливо небезпечного завдання.

З огляду на викладене просимо:

1. Розглянути на найближчому засіданні членів МФО «Прифронтові території» порушене питання та підтримати ініціативу щодо звернення до Прем'єр-міністра України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства фінансів України, Міністерства внутрішніх справ України, Національної служби здоров'я України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій стосовно невідкладного запровадження додаткової винагороди працівникам бригад екстреної медичної допомоги за виконання завдань в умовах підвищеного воєнного ризику.

2. Визначити базовим орієнтиром додаткову винагороду у розмірі до 30 000 гривень на місяць пропорційно фактичному часу виконання відповідних завдань, за принципом, співмірним із механізмом, передбаченим для осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту.

3. Передбачити право на винагороду не лише за роботу на територіях активних бойових дій, а й за документально підтверджену участь у ліквідації медико-санітарних наслідків конкретних ракетних, авіаційних, безпілотних, артилерійських та інших атак незалежно від формального статусу населеного пункту.

4. Поширити право на виплату на всіх працівників, які входили до складу бригади та фактично виконували небезпечне завдання, включаючи лікарів, парамедиків, фельдшерів, медичних сестер, екстрених медичних техніків і водіїв.

5. Затвердити вичерпний перелік об'єктивних документів та електронних даних, які підтверджують право на винагороду, виключивши залежність виплати від необмеженого розсуду керівника центру.

6. Передбачити окреме цільове державне фінансування виплат понад базову вартість медичних послуг за пакетом екстреної медичної допомоги.

7. Внести необхідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2025 року №1808 або прийняти окрему постанову Кабінету Міністрів України, яка комплексно визначатиме коло працівників, умови, розміри, джерела фінансування і порядок виплати додаткової винагороди.

8. Визначити порядок співвідношення нової винагороди з мотиваційними доплатами, передбаченими пунктом 31 Порядку реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2026 році.

9. Залучити до підготовки проєкту рішення представників центрів екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, професійних об'єднань працівників екстреної медичної допомоги, пацієнтських організацій і представників ДСНС.

10. Поінформувати Громадську організацію «Асоціація фармацевтів України» про результати розгляду цієї ініціативи та заплановані нормативно-правові заходи на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 8

Запровадження такої винагороди стане не лише формою справедливої компенсації за роботу в небезпечних умовах. Це необхідний інструмент збереження кадрової спроможності екстреної медичної допомоги, забезпечення готовності бригад до виїзду та захисту права пацієнтів на своєчасне рятування незалежно від того, у якому регіоні України сталася надзвичайна подія.

З повагою,

Голова Організації,

Голова Правління Організації

Олена ОМЕЛЬЧУК